

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI**

NGUYỄN QUỐC KHÁNH

**CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG
VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ
Ở VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2017

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI**

NGUYỄN QUỐC KHÁNH

**CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG
VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ
Ở VIỆT NAM**

**Chuyên ngành : Tổ chức và quản lý vận tải
Mã số : 62.84.01.03**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

GS.TSKH NGUYỄN HỮU HÀ

HÀ NỘI - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu do tôi thực hiện. Các số liệu và kết quả trình bày trong luận án là trung thực, chưa được công bố bởi bất kỳ tác giả nào hay ở bất kỳ công trình nào khác.

Hà Nội, ngày tháng năm 2017

Tác giả

Nguyễn Quốc Khánh

LỜI CẢM ƠN

Công trình nghiên cứu này được thực hiện tại Việt Nam dưới sự hướng dẫn khoa học của GS.TSKH Nguyễn Hữu Hà. Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới GS.TSKH Nguyễn Hữu Hà về định hướng khoa học, liên tục quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi trong suốt quá trình nghiên cứu để hoàn thành cuốn luận án này.

Tác giả xin được chân thành cảm ơn các nhà khoa học, tác giả các công trình công bố đã trích dẫn trong luận án vì đã cung cấp nguồn tư liệu quý báu, những kiến thức liên quan trong quá trình nghiên cứu hoàn thành luận án.

Tác giả xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu Trường Đại Học Giao Thông Vận tải; Khoa Vận tải Kinh tế; Phòng Đào tạo sau Đại học; Bộ môn Vận tải Đường bộ và Thành phố, cùng với các nhà khoa học của Trường Đại học Giao Thông Vận tải cũng như các tác giả khác về sự hỗ trợ trên phương diện hành chính, hợp tác có hiệu quả trong suốt quá trình nghiên cứu khoa học của mình.

Tác giả xin gửi lời cảm ơn tới các bạn đồng nghiệp, bạn bè nhất là nhóm cộng tác nghiên cứu vì đã tạo nhiều điều kiện thuận lợi, hỗ trợ thực hiện việc quan trắc thu thập dữ liệu, triển khai các đề tài cứu tại hiện trường.

Cuối cùng là sự biết ơn tới gia đình và những người bạn thân thiết vì đã liên tục động viên để duy trì nghị lực, sự cảm thông, chia sẻ về thời gian, sức khỏe và các khía cạnh của cuộc sống trong cả quá trình để hoàn thành công trình nghiên cứu.

Tác giả

Nguyễn Quốc Khánh

MỤC LỤC**Trang**

Trang phụ bìa	
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	ix
PHẦN MỞ ĐẦU.....	1
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Các công trình nghiên cứu trên thế giới.....	4
1.2. Các công trình nghiên cứu trong nước	6
1.2.1 Các luận án tiến sĩ.....	6
1.2.2. Các Công trình, Đề án, Nghiên cứu thí điểm và Hội thảo khoa học liên quan đến nhiên liệu sạch.....	8
1.3. Các khoảng trống nghiên cứu và đề xuất hướng nghiên cứu của đề tài.	13
1.3.1. Các khoảng trống nghiên cứu	13
1.3.2. Đề xuất hướng nghiên cứu và mục tiêu của đề tài	14
1.4. Phương pháp nghiên cứu	14
1.4.1. Phương pháp thu thập và xử lý số liệu	14
1.4.2. Phương pháp nghiên cứu phân tích	15
Kết luận chương 1	15
CHƯƠNG 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ	17
2.1. Tổng quan về vận tải, đặc điểm, vai trò của các phương thức vận tải.....	17
2.1.1. Khái niệm, phân loại vận tải.....	17
2.1.2. Đặc điểm của các phương thức vận tải.....	18
2.2. Tổng quan về phát triển bền vững	22
2.2.1. Khái niệm phát triển bền vững	22
2.2.2. Các nguyên tắc phát triển bền vững	25

2.2.3. Các tiêu chí đánh giá phát triển bền vững	29
2.3. Phát triển bền vững vận tải hành khách bằng ô tô	31
2.3.1. Đề xuất trình tự logic nghiên cứu phát triển bền vững vận tải hành khách bằng ô tô	31
2.3.2. Xây dựng mục tiêu, nguyên tắc phát triển bền vững vận tải hành khách bằng ô tô	33
2.3.3. Đề xuất các tiêu chí và chỉ tiêu đánh giá sự phát triển bền vững vận tải hành khách bằng ô tô	36
2.4. Kinh nghiệm của một số quốc gia về phát triển bền vững và năng lượng sạch, bài học rút ra cho Việt Nam:	41
2.4.1. Kinh nghiệm của một số quốc gia về phát triển bền vững và năng lượng sạch:	41
2.4.2. Bài học phát triển bền vững và năng lượng sạch rút ra cho Việt Nam:	47
Kết luận chương 2	48
CHƯƠNG 3 PHÂN TÍCH HIỆN TRẠNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ Ở VIỆT NAM	49
3.1. Các yếu tố của môi trường vĩ mô ảnh hưởng đến dịch vụ vận tải	49
3.1.1. Các yếu tố xã hội	49
3.1.2. Yếu tố về kinh tế	50
3.2. Hoạt động của vận tải hành khách tại Việt Nam	52
3.2.1. Sự cạnh tranh giữa các doanh nghiệp vận tải	52
3.2.2. Quản lý nhà nước đối với vận tải hành khách bằng đường bộ	56
3.3. Phân tích sự phát triển bền vững của vận tải hành khách bằng ô tô ở Việt Nam	61
3.3.1. Đánh giá hiện trạng vận tải hành khách bằng ô tô	61
3.3.2. Đánh giá theo kết quả khảo sát mức độ hài lòng của hành khách đối với dịch vụ vận tải hành khách bằng ô tô	63
3.3.3. Đánh giá theo tiêu chí kinh tế	79
3.3.4. Đánh giá sự phát triển của vận tải hành khách bằng ô tô theo tiêu chí môi trường	80
Kết luận chương 3	85

CHƯƠNG 4 CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ Ở VIỆT NAM VÀ ỨNG DỤNG CHO CÔNG TY CỔ PHẦN VẬN TẢI DẦU KHÍ ĐÔNG DƯƠNG	86
4.1. Quan điểm và mục tiêu phát triển giao thông Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030.....	86
4.1.1. Quan điểm phát triển giao thông vận tải Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030.	86
4.1.2. Mục tiêu phát triển đến năm 2020.....	87
4.1.3. Chính sách phát triển Giao thông vận tải bền vững, thân thiện với môi trường	89
4.1.4. Phát triển phương tiện giao thông vận tải thân thiện với môi trường	91
4.2. Cơ sở đề xuất các giải pháp phát triển bền vững cho vận tải hành khách bằng ô tô.....	94
4.2.1. Các chính sách pháp luật của nhà nước.....	94
4.2.2. Cơ sở về chính sách quản lý nhà nước	98
4.3. Các giải pháp cụ thể để phát triển bền vững doanh nghiệp vận tải ô tô	106
4.3.1. Giải pháp nâng cao chất lượng nhân lực	106
4.3.2. Giải pháp khác nhau đối với từng loại phương tiện vận tải	108
4.3.3. Giải pháp nâng cao hình ảnh của dịch vụ vận tải hành khách bằng ô tô...112	
4.4. Ứng dụng giải pháp phát triển bền vững vận tải hành khách bằng ô tô cho Công ty Cổ phần Vận tải Dầu khí Đông Dương.....	119
4.4.1. Đánh giá công tác vận tải hành khách đường bộ tại Công ty Cổ phần Vận tải Dầu Khí Đông Dương.....	119
4.4.2. Ứng dụng giải pháp phát triển bền vững vận tải hành khách bằng ô tô cho Công ty Cổ phần Vận tải Dầu khí Đông Dương.	130
Kết luận chương 4.....	150
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	151
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT**A. TIẾNG VIỆT**

Chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
ATGT	An toàn giao thông
ATGTQG	An toàn giao thông Quốc gia
BĐKH	Biến đổi khí hậu
BĐS	Bất động sản
BRT	Hệ thống xe buýt nhanh
CPH	Cổ phần hóa
CTCLNL	Chỉ thị chất lượng nhiên liệu
CTNLTT	Chỉ thị năng lượng tái tạo
ĐTNN	Đầu tư nước ngoài
GTVT	Giao thông vận tải
KCHT	Kết cấu hạ tầng
KH&CN	Khoa học và Công nghệ
KHHGD	Kế hoạch hóa gia đình
MNBD	Mực nước biển dâng
NHNN	Ngân hàng Nhà nước
NSNN	Ngân sách Nhà nước
PTBV	Phát triển bền vững
TDSI	Viện chiến lược và phát triển giao thông vận tải
TĐTDS	Tốc độ tăng dân số
TNGT	Tai nạn giao thông
UBGSTCQG	Ủy ban Giám sát Tài chính Quốc gia
VAMC	Công ty mua bán nợ Quốc gia
VTHKCC	Vận tải hành khách công cộng

B. TIẾNG ANH		
Chữ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
AEC	ASEAN Economic Community	Cộng đồng Kinh tế Đông Nam Á
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
BOT	Build-Operate-Transfer	Xây dựng-Kinh doanh-Chuyển giao
BTO	Build-Transfer-Operate	Xây dựng-Chuyển giao-Kinh doanh
BT	Build-Transfer	Xây dựng-Chuyển giao
ECA	Export Credit Agencies	Tổ chức tín dụng xuất khẩu
FDI	Foreign Direct investment	Đầu tư nước ngoài
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development.	Ngân hàng Quốc Tế về Tái Thiết và Phát triển
IUCN	International Union for the Conservation of Nature.	Liên minh Bảo tồn Thiên nhiên Quốc tế
LPG	Liquified petroleum gas	Khí dầu mỏ hóa lỏng
ODA	Official Development Assistance	Hỗ trợ phát triển chính thức
PNTR	Permanent Normal Trade Relations	Quan hệ thương mại bình thường vĩnh viễn
PPP	Public Private Partnership	Hợp tác công tư
TMC	Toyota Motor Corporation	Tập đoàn ô tô Toyota
TPP	Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement	Hiệp định Đối tác Kinh tế Chiến lược xuyên Thái Bình Dương
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences	Phần mềm thống kê
WB	World Bank	Ngân hàng thế giới
WTO	World Trade Organization	Tổ chức thương mại thế giới
WEDB	World Environment and Development Board	Ủy ban môi trường và phát triển thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

TT	Tên bảng	Trang
Bảng 2.1	Tiêu chuẩn mức phát thải của xe động cơ diesel theo các tiêu chuẩn EURO	40
Bảng 2.2	Mức phát thải khí CO ₂ theo loại nhiên liệu	41
Bảng 3.1	Cơ hội và thách thức của doanh nghiệp VTHK trước yếu tố dân số.....	50
Bảng 3.2	Mức tăng trưởng GDP của Việt Nam.....	51
Bảng 3.3.	Lượng hành khách vận tải phân theo ngành vận tải	54
Bảng 3.4.	Lượng hành khách luân chuyển phân theo ngành vận tải	54
Bảng 3.5.	Tỉ trọng nhu cầu vận tải hành khách theo tuyến đường	55
Bảng 3.6.	Chỉ số phát triển lượng hành khách vận tải hành khách đường bộ	55
Bảng 3.7.	Thống kê mô tả mẫu theo đặc điểm nhân khẩu học	64
Bảng 3.8.	Mức độ hài lòng với từng tiêu chí	65
Bảng 3.9.	Bảng tổng hợp kết quả hài lòng đối với các loại hình dịch vụ phân theo 4 tiêu chí khảo sát chính	78
Bảng 3.10.	Phát thải khí nhà kính của các ngành do tiêu thụ năng lượng	83
Bảng 3.11.	Tỷ lệ phần trăm phát thải khí nhà kính của các ngành	83
Bảng 4.1.	Thị phần vận tải tính đến năm 2020-2030.....	95
Bảng 4.2.	Dự báo số chuyến đi trên các tuyến trục chính của Hà Nội	124
Bảng 4.3.	Thống kê số lượng xe Taxi năm 1996 tại Hà Nội	125
Bảng 4.4.	Thống kê một số hãng taxi tiêu biểu năm 2016 tại Hà Nội.....	125
Bảng 4.5.	Các chỉ số hóa học của LPG.....	135